

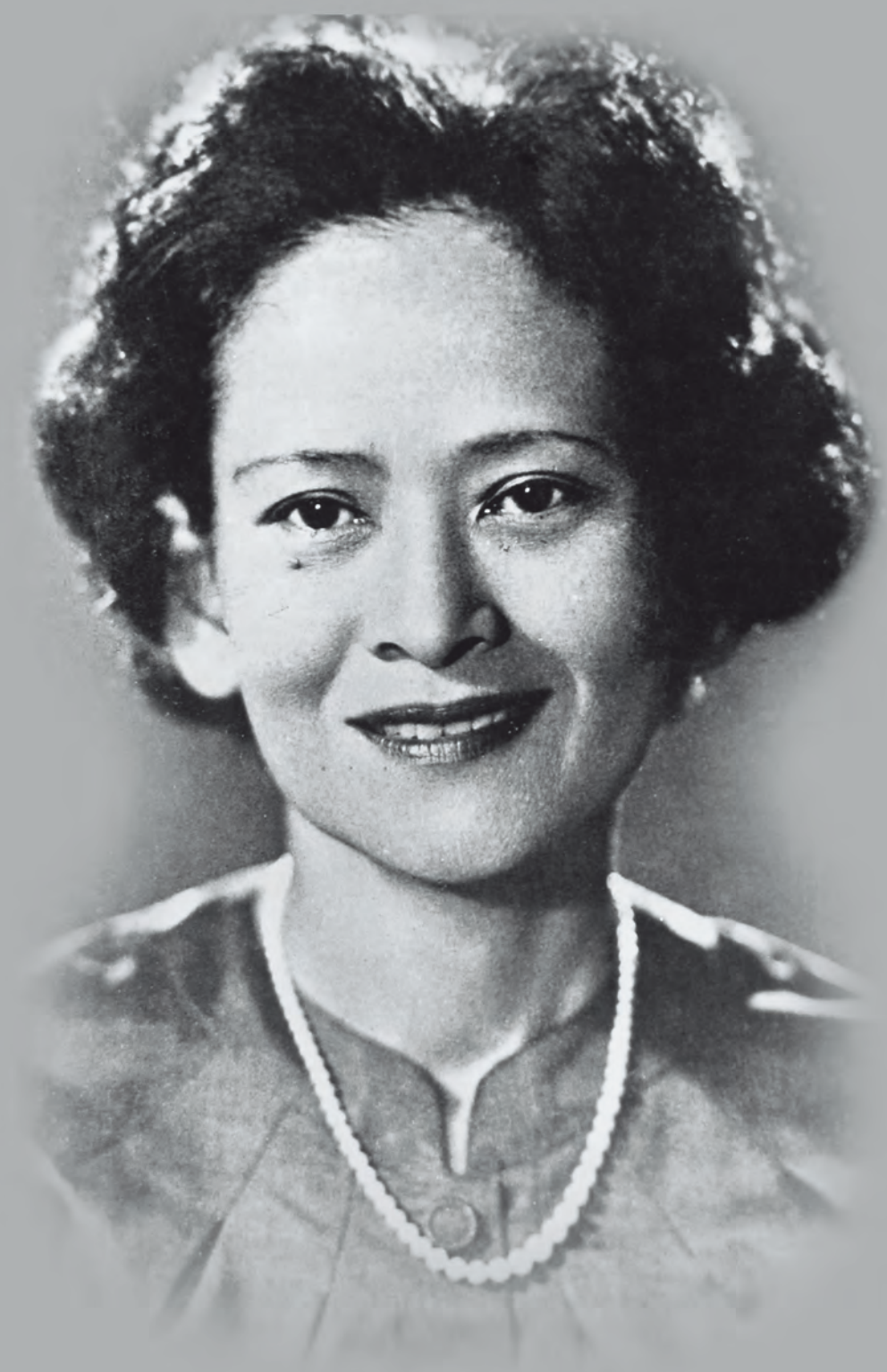

พระกรุณีย์แห่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี :
ทูลพระราชมารดรก

“เงินที่ฉันได้ใช้ออกมาเรียนหรือให้พวกเธอออกมาเรียนนี้ ไม่ใช่เงินของฉัน
 แต่เป็นเงินของราษฎรเขาก้าวให้ฉันออกมาเรียน ฉะนั้นเธอต้องตั้งใจเรียนให้ดี ให้สำเร็จ
 เพื่อจะได้กลับไปทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ และขอให้ประหยัดใช้เงิน
 เพื่อฉันจะได้มีเงินช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป”

พระราชโอรสของสมเด็จพระบรมราชชนก^๑

^๑ พันตรีนิศย์ เวชขวิชิตฐ์ “ทูลกระหม่อมฯ สมเด็จพระราชบิดาฯ ผู้ทรงพระกรุณาธิคุณและเมตตาคุณอันล้นพ้น” ใน วิกัลย์ พงศ์พนิตานนท์ (บรรณาธิการ) ๑๐๐ ปี สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๔, หน้า ๒๑๙.

ทุนพระราชมรดก

ภายหลังจากพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์เสร็จสิ้นแล้ว หม่อมสังวาลย์ มหิดล ณ อยุธยา (สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ กราบทูลพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัต เสนาบดีกระทรวงธรรมการในขณะนั้นว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงสงขลานครินทร์ พระราชทานเงินตามลายพระหัตถ์พิณัยกรรมเพื่อบำรุงวิชาแพทย์และพยาบาล ให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยกรมพระคลังข้างที่รับดูแลเงินทุนและจะจ่ายให้หมดภายใน ๒๕ ปี

เบื้องต้นกระทรวงธรรมการ ต้นสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประสานงานกับกรมพระคลังข้างที่เกี่ยวกับเงินทุนนี้ ซึ่งเรียกในขณะนั้นว่า “ทุนพระมรดกสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลาราฯ” สำหรับการบำรุงรักษาพยาบาลและการศึกษาวิชาแพทย์และการสุขาภิบาล

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓ จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับเงินผลประโยชน์จากเงินทุนพระราชมรดกเป็นรายปี เป็นเวลา ๘ ปี จำนวนเงินรวม ๒๐๐,๐๐๐ บาท ภายหลังจากจัดตั้งมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์แล้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงยุติการรับเงิน เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ และได้โอนเงินทั้งหมดให้แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นฝ่ายรับเงินผลประโยชน์รายปีของ พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นต้นมา

การบริหารทุน

“ทุนพระมรดกสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลาราฯ” นี้ บางคราวก็เรียกว่า “ทุน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ทุนพระมฤตก)” จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ออกระเบียบการฉบับหนึ่ง เรียกว่า ระเบียบการใช้ผลประโยชน์จากเงินทุน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ของสมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิดลอดุลเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ สำหรับอุดหนุนการศึกษาวิชาแพทย์ เกษัตริกรรม พยาบาล และสุขาภิบาล

๒๙๑ กรมพระราชเทวี
ตำหนักพระสุพรรณ
กรุงเทพฯ ๗

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓.

ภาพทูลพระพรหมองค์แรก พระองค์แรกในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ
ทูลพระพรหมองค์แรกในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓ ที่ตำหนักพระสุพรรณ
กรุงเทพฯ ๗

เมื่อ: ตาม ทูลพระพรหมองค์แรกในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓ ที่ตำหนักพระสุพรรณ
กรุงเทพฯ ๗

กรมเลขาฯ เรือแม่จ.: (โปรด.)

วังราชฯ มหิตลาธิเบศรฯ

บันทึกเรื่อง...

เมื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์แล้ว คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลบริหารจัดการเงินทุนนี้อย่างประหยัด ตามคำชี้แจงแก่ผู้ลงทุน (พ.ศ. ๒๕๐๙) ความตอนหนึ่งว่า

คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาลทำหน้าที่บริหารทุนนี้โดยถือหลักพระนิยามแห่งสมเด็จพระราชบิดาฯ คือ จับจ่ายโดยประหยัด, ใช้เฉพาะเท่าที่มีความจำเป็น และเลือกทางที่จะได้ประโยชน์มากที่สุด ผู้ประสงค์ลงทุนพึงเข้าใจว่าเงินมีอยู่เป็นจำนวนจำกัด และการให้มีไว้เป็นรางวัล หากแต่เป็นความช่วยเหลือสำหรับผู้ขาดแคลน เพื่อให้สามารถไปต่างประเทศได้ด้วยความสะดวกพอสมควร มิใช่โดยฟุ่มเฟือย การลงทุนจึงควรกระทำแต่เมื่อจำเป็นและขอในจำนวนพอสมควร

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลพิจารณาให้ทุนตามความจำเป็น ในระยะแรกๆ ดอกผลจากเงินทุนไม่มากพอที่จะจ่ายเป็นเงินทุนการศึกษาได้ทั้งหมด จึงจ่ายเป็นเงินช่วยเหลือ เช่น ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าตำรา ทั้งนี้เพื่อให้เพียงพอจัดสรรได้มากที่สุด

น้ำพระราชหฤทัยสมเด็จพระบรมราชชนนี

การดำเนินการตามพระราชพินัยกรรมเพื่อพระราชทานเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลนั้น เรื่องราวนี้ไม่มีผู้ใดได้ทราบถึงความยากลำบากจากการที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมุ่งมั่นปฏิบัติตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระบรมราชชนกนั้น จนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีรับสั่งถามคณะแพทย์จากศิริราชว่าแพทย์ผู้ใดเคยได้รับพระราชทานเงินไปศึกษาต่อต่างประเทศจากทุนพระราชามรดกสมเด็จพระราชบิดาบ้าง แพทย์หลายท่านกราบบังคมทูลว่าเคยได้รับพระราชทานค่าเครื่องแต่งกาย เป็นเงินจำนวนประมาณ ๓,๐๐๐ บาท ความโดยละเอียดจึงทราบฝ่าละอองพระบาท สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้มีรับสั่งว่าการที่ทรงดำเนินการเกี่ยวกับพระราชพินัยกรรมที่ทรงขอให้พระราชทานแก่ศิริราช จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขณะนั้นไม่มีเงินสดทรงลำบากมากเพราะต้องใช้เวลาสะสมเพื่อรวบรวมให้ครบจำนวนอยู่นานร่วม ๒ ปี นับจากที่ได้เสด็จสวรรคต "...ฉันต้องบอกให้รู้ว่าฉันลำบากมาก..." ด้วยตั้งพระทัยมั่นคงที่จะให้ศิริราชนำไปหาดอกผลเพื่อส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลจึงจัดหาทุนเพิ่มเติมให้เงินในกองทุนมีมากพอที่จะสนองพระราชปณิธานอย่างเต็มที่ ทำให้เงินกองทุนเพิ่มพูนขึ้นสมประโยชน์ต่อการพัฒนาอาจารย์

